

parts områder og til der at nyde trosfrihed og fri adgang til pr. post, telegraf etc. at træde i forbindelse med personer i ind- og udlandet, derunder at indsamle og sende nyhedsstof bestemt til offentliggørelse i udlandet. Artiklen er affattet således, at lovgivningen i Danmark og i Amerikas Forenede Stater om udlændinges indrejse og ophold ikke berøres, og hver part forbeholder sig ret til at iværksætte særlige forholdsregler til opretholdelse af den offentlige orden, sundhed og moral.

Artikel III indeholder bestemmelser om beskyttelse af parternes statsborgere og selskaber mod ulovlige forulempelser i det andet land, om underretning af en parts konsulære myndigheder i tilfælde af anholdelse og fængsling af eller anklage mod vedkommende parts statsborgere og om ret og rimelig behandling af disse i sådanne tilfælde.

Artikel IV tilsiger nationalbehandling med hensyn til anvendelsen, dels af bestemmelser i de to lande om erstatning for sygdom, skader eller død under eller som følge af arbejdet, dels af lovgivningen i Danmark om frivillig og i Amerikas Forenede Stater om tvungen arbejdsløshedsforsikring.

Artikel V og den dertil knyttede protokolbestemmelse sikrer parternes statsborgere national- og mestbegunstigelsesbehandling med hensyn til adgang til domstolene i det andet land, herunder adgang til fri retshjælp og ret til fritagelse for sikkerhedsstillelse for sagsomkostninger og domme (sikkerhedsstillelse for domme er et i Amerikas Forenede Stater eksisterende retsinstitut). Endvidere indeholder artiklen bestemmelser vedrørende gyldigheden og eksekutionskraften af voldgiftskendelser i private retstvistigheder.

Ifølge *artikel VI* med tilhørende protokolbestemmelse skal myndighedernes ransagninger og undersøgelser af lokaliteter tilhørende den anden parts statsborgere foretages hensynsfuldt. Der skal i tilfælde af ekspropriation eller anden lignende overtagelse ydes retfærdig erstatning. Med hensyn til

de i artikel VI omhandlede forhold skal der iøvrigt ydes national- og mestbegunstigelsesbehandling.

Ifølge *artikel VII 1. stk.* med tilhørende bestemmelser i protokollen og fortolkningsreferatet ydes nationalbehandling med hensyn til adgangen til at drive handel, fabriktions-, forarbejdnings-, finansiell, entreprenør- og forlagsvirksomhed. Beskæftigelser, der helt eller hovedsagelig må karakteriseres som landbrugsvirksomhed, falder ikke ind under artikel VII 1. stk., og den danske landbrugslovgivnings bestemmelser, hvorefter driften af visse landbrugsejendomme er forbeholdt danske statsborgere¹⁾, berøres således ikke af traktatens bestemmelser.

Bestemmelserne i dansk ret, hvorefter der gælder særlige vilkår for udenlandske forsikringsselskabers adgang til at virke her i landet²⁾, opretholdes.

Ifølge artikel VII 1. stk. skal der endvidere ydes nationalbehandling med hensyn til adgangen til at udøve videnskabelig, undervisnings-, religiøs og velgørenhedsvirksomhed.

Ifølge *artikel VII 2. stk.* ydes der mestbegunstigelsesbehandling med hensyn til adgangen til at udøve anden økonomisk og kulturel virksomhed end forudset i artikel VII 1. stk. Lovgivningen her i landet, hvorefter bevillinger til at drive biograf er forbeholdt danske statsborgere³⁾, berøres således ikke af traktaten, ligesom den hidtil fulgte praksis, hvorefter teaterbevillinger kun gives til danske statsborgere, vil kunne opretholdes.

Ifølge traktaten skal der endvidere ydes mestbegunstigelsesbehandling med hensyn til efterforskning og udnyttelse af mineralske forekomster, derunder olieforekomster.

Ifølge *artikel VII 3. stk.* skal der ydes nationalbehandling med hensyn til adgangen til professionel virksomhed (bortset fra beskæftigelser indenfor sø- og luftfart). Sådant professionel virksomhed, som ifølge parternes lovgivning særlig er forbeholdt egne statsborgere, vil fortsat kunne være det⁴⁾. Der hen-

1) Lovbekendtgørelse nr. 11 af 13. januar 1956 om oprettelse og supplerung af mindre landbrug (statshusmandsloven) § 5, stk. 1.

2) Lov nr. 155 af 2. maj 1934 om skadesforsikringsvirksomhed §§ 41—51 og lovbekendtgørelse nr. 299 af 30. juni 1922 om livsforsikringsvirksomhed §§ 40—41.

3) Lov nr. 117 af 13. april 1938 om biografteatervæsenets ordning.

4) For Danmarks vedkommende gælder dette således adgangen til at opnå beskikkelse som advokat (§ 119 i lovbekendtgørelse nr. 265 af 15. september 1953 som ændret ved lov nr. 125 af 10. maj 1958), erholde apotekerbevilling (lov nr. 209 af 11. juni 1954 om apotekervæsenet § 8), virke som autoriseret revisor, translatør, dispachør, mægler samt vejer og måler (lov nr. 138 af 28. april 1931 — næringsloven — §§ 65, 74, 78, 81 og 86), afholde offentlige auktioner (lov nr. 132 af 16. april 1935 om offentlig auktion ved auktionsledere § 3, 2. stk.) og til at blive medlem af Københavns fondsbørs (lov nr. 80 af 19. marts 1930 om afholdelse af fondsbørs § 3).

Der består enighed mellem parterne om, at det i § 26 i bekendtgørelse nr. 236 af 9. august 1955 af lov om udøvelse af lægegerning indeholdte forbud mod, at udlændinge virker som naturlæger (kiropraktorer) er foreneligt med artikel VII 3. stk.